

Ανδρέας Θεοφίλου - Ευτύχης Μπιτσάκης

Προς ένα νέο πυρηνικό δόγμα

Η πολεμική υστερία των ΗΠΑ, που οξύνθηκε μετά το χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου, έφθασε ήδη σε σημείο παροξυσμού. Πρώτα είχαμε τη δήλωση ότι στους πιθανούς στόχους των πυρηνικών τους περιλαμβάνονται, εκτός από τις λεγόμενες «παράνομες χώρες» (rogue states), και χώρες όπως η Ρωσία και η Κίνα. Στη συνέχεια είχαμε νέες δηλώσεις, για δοκιμή και χρήση «μίνι» πυρηνικών βομβών, που θα είναι σε θέση να εισδύουν βαθιά στο έδαφος και να καταστρέφουν βαθιά θαμμένα οχυρά. Πρώτος στόχος για πυρηνικό βομβαρδισμό αναφέρεται το Αφγανιστάν. Και, σύμφωνα με τις σχετικές δηλώσεις, οι βόμβες αυτές δεν μολύνουν το περιβάλλον με ραδιενέργεια. Αντίθετα, «αποστειρώνουν» την περιοχή που θα προσβληθεί! Η δήλωση αυτή, όπως θα δούμε, είναι υποκριτική. Και πέρα απ' αυτό: Τα υποψήφια θύματα (Ρωσία, Κίνα, Ιράκ, Ιράν, Λιβύη, Β. Κορέα, Συρία) θα βομβαρδιστούν μόνο με «μίνι» βόμβες; Προφανώς, όχι! Και επειδή ορισμένες από τις χώρες αυτές διαθέτουν πυρηνικά, θα υπάρξει ανταποδοτικό πλήγμα. Και σε μια τέτοια περίπτωση, η «ασπίδα των άστρων» δεν θα σώσει τις ΗΠΑ. Βαδίζουμε, λοιπόν, για γενικευμένο πυρηνικό πόλεμο και, συνεπώς, για αυτοκαταστροφή του ανθρώπινου είδους;

Αλλά, ας δούμε πιο συγκεκριμένα το πρόβλημα.

Βόμβες αυτού του είδους υπάρχουν. Με αυτές είναι εφοδιασμένοι διπλειρωτικοί πύραυλοι, που στοχεύουν οχυρά διπλειρωτικών πυραύλων θαμμένα βαθιά στη γη. Η

δήθεν «οικολογική» αρετή αυτών των πυραύλων είναι αστεία. Πράγματι, η έκρηξη πυρηνικών όπλων βαθιά στο έδαφος κάθε άλλο παρά περιορίζει τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών μακριά από το σημείο της έκρηξης. Αυτό το έχουν αποδείξει οι μακροχρόνιες πυρηνικές δοκιμές που έχουν γίνει σε ορύγματα βαθιά στο έδαφος.

Συγκεκριμένα:

Οι ραγμές που προκαλούνται στο έδαφος από τέτοιες εκρήξεις είναι πολύ μεγάλες σε μήκος και αποτελούν δίοδο διαφυγής των ραδιενεργών υλικών της έκρηξης σε μεγάλες αποστάσεις, με αποτέλεσμα τη διείσδυση στον υδροφόρο ορίζοντα. Εξάλλου, ένεκα των μεγάλων θερμοκρασιών που αναπτύσσονται από την πυρηνική έκρηξη, οι οποίες είναι της τάξης των εκατομμυρίων βαθμών, ένα μεγάλο μέρος του πετρώματος γύρω από το σημείο της έκρηξης τήκεται, με αποτέλεσμα να δημιουργείται μια τεράστια κοιλότητα, ώστε τα πάνω από την κοιλότητα πετρώματα να καταρρέουν. Έτσι, οι βόμβες αυτές δεν είναι διόλου οικολογικές, όπως έχει δείξει η μακροχρόνια πείρα.

Τίποτα, λοιπόν, το νεότερο από τεχνικής πλευράς, εκτός ενδεχομένως από τη χρήση πιο αποτελεσματικών μηχανισμών διείσδυσης των πυρηνικών βλημάτων στο έδαφος. Από πολιτική σκοπιά, όμως, βλέπουμε μια εμμονή στη χρήση πυρηνικών όπλων και για μη πυρηνικούς στόχους, αλλά και εναντίον χωρών που δεν έχουν πυρηνικά όπλα ούτε φιλοξενούν τέτοια στο έδαφός τους. Έτσι, χώρες που δεν έχουν πυρηνικά, έχουν κάθε λόγο να διεκδικούν

το δικαίωμα απόκτησης, αφού ούτως ή άλλως απειλούνται. Πολλαπλασιασμός, συνεπώς, των πυρηνικών και των αντίστοιχων κινδύνων.

Ο κίνδυνος από μια τέτοια πολιτική δεν είναι μόνο το ενδεχόμενο κατασκευής τέτοιων όπλων. Χώρες που έχουν τέτοια όπλα, όπως π.χ. η Ινδία και το Πακιστάν, θα νομιμοποιούνται να τα χρησιμοποιήσουν στις μεταξύ τους εχθροπραξίες, με τις γνωστές συνέπειες όχι μόνο στο περιβάλλον, αλλά και στην κλιμάκωση της βίας σε πολύ υψηλότερα επίπεδα απ' ό,τι τα συμβατικά όπλα. Και ενώ τα πυρηνικά όπλα είναι περιορισμένης αποτελεσματικότητας για στρατιωτικούς στόχους, εφόσον μπορούν να εξουδετερωθούν με συμβατικά όπλα μικρότερου κόστους, η χρήση εναντίον της βιομηχανικής υποδομής μιας χώρας θα οδηγήσει μοιραία στη χρήση εναντίον πόλεων, με συνέπεια τη μαζική εξόπωση πληθυσμών.

Ο μεγάλος κίνδυνος από τη νέα πολιτική για μη διάκριση μεταξύ συμβατικών και πυρηνικών όπλων είναι, επίσης, η νομιμοποίηση του Ισραήλ να τα χρησιμοποιήσει εναντίον αραβικών πόλεων. Και όπως όλοι ξέρουμε, το Ισραήλ διαθέτει παντός είδους πυρηνικά όπλα, για τα οποία ξόδεψε τρισεκατομμύρια δολάρια επί πολλές δεκαετίες. Μέχρι τώρα δεν μπόρεσε να τα αξιοποιήσει σε πολιτικό επίπεδο, ένεκα της πολιτικής μη διάδοσης των πυρηνικών όπλων των ΗΠΑ. Η κατάργηση της ποιοτικής διάκρισης από τα συμβατικά όπλα θα νομιμοποιήσει τη χρήση μικρής ισχύος πυρηνικών, όπως π.χ. είναι οι βόμβες νετρονίου, που είναι εύκολη η κατασκευή τους. Το Ισραήλ δεν θα είχε ενδιασμούς να τα συμπεριλάβει στο οπλοστάσιό του. Ας υπενθυμίσουμε ότι οι βόμβες νετρονίου είναι μικρής ισχύος υδρογονοβόμβες, που για την πυρο-

δότησή τους είναι απαραίτητη η έκρηξη μιας μικρής ισχύος βόμβας σχάσης. Με την ευκαιρία, ας θυμηθούμε ότι οι βόμβες αυτές είχαν διαφημιστεί ότι έχουν το πλεονέκτημα να σκοτώνουν τους ανθρώπους χωρίς να καταστρέφουν τα υλικά αγαθά!! Εκτός από αυτό, ο κίνδυνος είναι η χρήση ολοένα μεγαλύτερων πυρηνικών βομβών σε μια πολεμική σύρραξη, εφόσον το απαιτούν οι ανάγκες του πολέμου.

Το χαρακτηριστικό της πολιτικής του νέου προέδρου των ΗΠΑ είναι ότι έχει ανεβάσει τον προϋπολογισμό των στρατιωτικών δαπανών σε δυσθεώρητα ύψη για περίοδο ειρήνης, με το πρόσχημα της πάταξης της τρομοκρατίας. Και βέβαια οι στρατιωτικοί του εμπειρογνώμονες δεν είναι τόσο αφελείς για να νομίζουν ότι θα μπορούσαν να συλλάβουν τον μπιν Λάντεν, που ήταν δήθεν ο κύριος στόχος της εκστρατείας στο Αφγανιστάν. Ίσα ίσα, με αυτό τον τρόπο τον προειδοποίησαν να πάρει τα κατάλληλα μέτρα για να αποφύγει τη σύλληψή του, ενώ παράλληλα πέτυχαν την ηρωποίηση και την αγιοποίησή του στους μουσουλμανικούς πληθυσμούς και σε όσους αντιτίθενται στη μονοκρατορία των ΗΠΑ και την αλαζονεία της εξουσίας τους.

Τα πυρηνικά όπλα κάθε άλλο παρά προσφέρονται για την πάταξη της τρομοκρατίας και για την καταστροφή υπόγειων εργαστηριακών εγκαταστάσεων στις οποίες ενδεχόμενα γίνονται απόπειρες για κατασκευή πυρηνικών όπλων. Οι πύραυλοι τύπου Κρουζ, όπως έδειξε ο Πόλεμος του Κόλπου, αλλά και της Γιουγκοσλαβίας, είναι πολύ πιο αποτελεσματικοί, αφού μπορούν να ακολουθήσουν καμπύλη τροχιά σύμφωνα με κάποιο πρόγραμμα, διορθώνοντάς την ανάλογα με τις απαιτήσεις της διαδρομής, για το χτύπημα του στόχου για τον οποίο προορίζονται.

Ας δούμε τώρα συνολικότερα το πρόβλημα.

Ο εικοστός αιώνας ήταν ο αιώνας της δημιουργίας της ατομικής και της πυρηνικής φυσικής. Ήταν, κατά το μεγάλο φυσικό Paul Langevin, η εποχή των μεταστοιχειώσεων των ατόμων. Όμως, οι θαυμαστές αυτές ανακαλύψεις δεν χρησιμοποιήθηκαν μόνο στην ιατρική, στη βιομηχανία και για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Στη διάρκεια του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου, η Γερμανία και οι ΗΠΑ αποδόθηκαν σε ένα δραματικό αγώνα δρόμου για τη δημιουργία πυρηνικής βόμβας με τη σχάση ραδιενεργού υλικού. Νικήτρια αποδείχθηκε, για λόγους που δεν θα αναφερθούμε εδώ, η υπερατλαντική δύναμη.

Με την πυρηνική βόμβα, οι ΗΠΑ αποκτούσαν ένα τρομερό πλεονέκτημα έναντι της προσωρινής συμμάχου και θανάσιμου εχθρού: της Σοβιετικής Ένωσης. Οι βόμβες που ρίχτηκαν το 1945 στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι, δεν ρίχτηκαν για να συντομευτεί ο πόλεμος. Όπως απέδειξαν οι ιστορικοί, η Ιαπωνία ήταν έτοιμη να παραδοθεί. Ο βομβαρδισμός των ιαπωνικών πόλεων ήταν προειδοποίηση και απειλή προς τη Σοβιετική Ένωση. Έτσι, με ευθύνη των ΗΠΑ, άρχισε ένας πρωτοφανής στην ιστορία πολεμικός ανταγωνισμός, που στοίχισε τρισεκατομμύρια δολάρια και που μόλινε για εκατομμύρια χρόνια τον πλανήτη με ραδιενέργεια.

Συγκεκριμένα: Από το 1963 έγιναν χι-

λιάδες πυρηνικές δοκιμές που μόλιναν τη λιθόσφαιρα, την υδρόσφαιρα και την ατμόσφαιρα με ραδιοϊσότοπα με διάρκεια ζωής από πολύ σύντομη μέχρι δισεκατομμύρια χρόνια. Μόνο το 1963, π.χ., πραγματοποιήθηκαν πυρηνικές δοκιμές που η ισχύς τους αντιστοιχούσε σε 600 εκατομμύρια τόνους τρινιτρολουόλης (καθαρού δυναμίτη). Μόνο οι δοκιμές αυτού του έτους αντιπροσώπευαν 150 κιλά καθαρού δυναμίτη για κάθε κάτοικο του πλανήτη. Μέχρι το 1974 σκορπίστηκε τόση ραδιενέργεια από τις πυρηνικές δοκιμές, που μόνο το ραδιενεργό ισότοπο άνθρακας 14 θα προκαλούσε 15 εκατομμύρια θανάτους. Εκτοτε, η ραδιενεργός μόλυνση συνέχισε να αυξάνει, παρά τους «αφοπλισμούς». Και σήμερα, παρά τους διαδοχικούς «αφοπλισμούς», πάνω από το κεφάλι καθενός μας κρέμονται, το λιγότερο, 2 τόνοι καθαρού δυναμίτη.

Στον αιώνα που μόλις έληξε, έγιναν οι μεγαλύτερες επιστημονικές ανακαλύψεις. Όμως, η επιστημονική πρόοδος δεν αξιολογήθηκε μόνο για το καλό της ανθρωπότητας. Η εξάντληση των φυσικών αποθεμάτων και η οικολογική καταστροφή οφείλονται, σε μεγάλο βαθμό, στην υποταγή της επιστήμης στο κεφάλαιο. Η απειλή πυρηνικής καταστροφής είναι συνέπεια της παρανοϊκής πολιτικής των ΗΠΑ για παγκόσμια κυριαρχία. Τα πρώτα κινήματα εναντίον αυτής της πολιτικής δημιουργούν μια έλλογη ελπίδα για αντιστροφή της σημερινής πορείας του πλανήτη προς τον όλεθρο.